

SVEIKAS KRYŽIAU

Pakvipo šis žemės prie Baltijos kašnelis dviems kaimynams. Vienas trumpai, kitas ilgai jau buvo valdę jį ir dar du mažesnius kašnelius šiauriau nuo jo. Besirengdami vienas kitam kibti už gerklės, padarė repeticiją "taikiai" pasidalyti mažesniųjų kaimynų derlingus žemės plotus ir jų žmones. Kaip tarė, taip padarė. Vienas pradėjo Antrąjį pasaulinį karą, kitas teikė agresoriui grūdus ir medžiagą kad pirmasis leido jam atsigrobtį, kas kadaise carų buvo užgrobta ir vėl priėiti prie strategiškai svarbių, neužšalančių Baltijos uostų.

Naujasis šeimininkas atėjo su kiauru maišu ir su stora naujos ideologijos bagažu "Nėra jokio Dievo. Dora tai, kas naudinga mūsų klasei, kaip nusprendžia Partija klasės protas ir sąžinė. Mes kuriame naują žmogų".

Nutarė parodyti Pabaltijui: Lietuvėlei, Latvijėlei ir Estijėlei vos stovinčioms ant kojų, atmušusioms iš Rytų proletarinius laisvintojus, Sibiro platybes, Atsiuntė pulkus užgrūdintų enkavedistų ir pradėjo daryti tvarką.

Stalinas užsimojo iš Lietuvos išvežti 700.000 geriausių sūnų ir dukrų, jų vietas užpildyti mongolais bei kitų rasių kolonistais ir taip pabaigti su lietuvių tauta ir jos pasipriešinimu naujai tvarkai ir bedievybei. Šitos grėsmingos jėgos daug kartų pakartojo smurto ir klastos smūgiu, bet tauta buvo tvirta, seniai buvo išmėginta.

Saulėta buvo birželio 14-oji 1941 metais. Tą vakarą, tą pirmąją kelionės į nežinią naktį glaudėsi vargšai žmonės prie plyšelių vagonų sienose — dar sykį pažvelgti į Tėvynės plotus — ir gaudė šnervės oro sroveles — dar kartą kvėptelti Tėvynės kvapo. Nieks netikėjo, kad ateis šitoks birželio 14-osios vakaras, kad skaudusis likimas, pažeminimai ir beviltiškumas užgrius mūsų tautą.

Atėjo ir daugiau tokių smurto dienų: 1945-ųjų rugpiūčio 15-oji, 1948-ųjų gegužės 22-oji, 1949-ųjų kovo 25-oji ir dar daug siaubo dienų. "Veža. Veža žmones. Vėl veža. Už ką veža? Kur veža?"

Birželio 14-oji. Ilgai slėptoji nutylimoji. Plačiame pasaulyje paminimoji kaip tiesioginė metais ankstesnės birželio 15-osios pasekmės.

1989-aisiais išbudimo metais — oficiali Gedulo ir Vilties diena. Ją įkūnyjo Trys kryžiai, spindintys viršum Sostinės į kuriuos atšipo bedievybės daiktys. Čia

WASHINGTONAS. Gorbaciovo lankymosi metu lietuviai demonstruoja prie Baltųjų Rūmų. Associated Press nuotrauka buvo atspausdinta O ESTADO DE S. PAULO 1990 m. birželio 2 dienos laida.

šitoks šventas aikštėje susirinkusios minių susikaupimas.

Sveikas Kryžiau, vienintelė viltis.

Vyturys

LIETUVA — EUROPOS CENTRAS

Kada ir kas pirmas nustatė Europos centrą, sunku pasakyti — reikėtų perversi nemažai archyvinių dokumentų. Yra žinoma, kad anglų paragrafai tą dalyką žinojo dar aštuonioliktame amžiuje. Be abejo, vėliau tai buvo žinoma ir kitų valstybių geografinėms draugijoms, o susidomėjus politika — ir geopolitikams. Neseniai, Lietuvai kartu su kitais Baltijos kraštais tapus ir politinio dėmesio centru Europoje. Prancūzijos geografų draugija vėl priminė, kad Lietuva yra Senojo žemyno centras. Ateityje gal pavyks nu-

statyti ir pirmojo atradejo vardą, bent tuo pagerbiant Lietuvai savotiškai nusi-pelnusį žmogų.

Jau Lietuvos respublikos laiką mokykliniuose vadovėliuose buvo rašoma, kad Lietuvoje, apie 20 kilometrų nuo Vilniau Maišiogalos link, prie Pilkeliškių ežero, yra Europos centras, jos širdis. Šį pavadinimą, atrodo, visiškai, pateisina ir Respublikos kontūras, panašus į plazdantią žmogaus širdį. Simbliškas visai Europai turėtų tapti Lietuvos atgimimas.

Lietuva — Europos valstybė kol kas tik geografiniu požiūriu, o politiniu ir ekonominiu, atrodo, dar yra totalitarinės Rytų mistikos dvasios, kuri tokia klampi, tokia tolima Vakarų veiklumui. Antra vertus, ta mistika galbūt padėjo ilgiau išsaugoti lietuviškąjį tautiškumą, nacionalumo savisaugos instinktą.

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$. 500,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz\$. 50,00
Užuojaus, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr\$. 30,00
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talso bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlašdas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca – CEP 03124
São Paulo – Brasil
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 10,00
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 1.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 1.000,00

Atskiro numerio kaina Cr\$. 10,00
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 1.000,00

Šiandieninių ekonominių ir politinių procesų sparčioje ir prieštaringoje raidoje Lietuvos valstybingumo atkūrimas, jos integracija Europos tautų bendrijoje gal nėra tokie svarbūs ir plačiau aptariami klausimai, kaip to mes norėtume. Tai dar turi bręsti, o mūsų valstybingumas turi įgyti kitoms valstybėms priimtą turinį ir formą. Pagaliau ir patys turime geriau suprasti savo – tautos ir tautinės sąmonės – brandos laipsnį, suformuoti savo tolimus ir artimus siekius, numatyti, kaip juos įgyvendinti.

Ar atsikratysime mažos tautos nepilnavertiškumo komplekso, priklausys nuo mūsų sugebėjimo išgyventi materialinius sunkumus, galinčius užgulti kelyje į Nepriklausomybę. Priklausys ir nuo sugebėjimo pakilti savo dvasia ir kultūra. Negalime ir neturime teisės prieš ką nors naudoti jėgą, bet kartu privalome save apsaugoti kaip naciją, kaip tautą. Turime viltį, o gal tik iliuziją, kad ir Baltoskandijos ar Jungtinės Europos valstybėse išliksime kaip savita ir tuo patraukli, kitus dominanti tauta. Kartu nereikia pamiršti savo ypatingos misijos – būti tarpininku (o ne tiltu, kuriuo važinėja stipresnieji) tarp Vakarų ir Rytų. Ilgiausiai išlaikę pagonybę Europoje, esame ir jauniausia krikščioniškųjų valstybių sesuo. Tik mažai įtikėtina, kad tai seselei kas nors rodytų daugiau nesavanau-diško dėmesio. Reikės dirbti, kurti ir išlikti patiems.

Prof. dr. Stasys Vaitiekūnas
Lietuvos geografų draugijos prezidentas

ŽIAURŪS KOMUNISTINIŲ BANDITŲ NUSIKALTIMAS

"Partizaninis judėjimas Lietuvoje" prasidėjo 1943 metais spalio pradžioje. Jiems iš Baltarusijos į Rūdininkų girią atsiųsti raudonųjų vadai. 1944 metais Rūdininkų girioje jau buvo daugiau kaip 2 tūkstančiai partizanų: nuo vokiečių be-

sislapstantys vidiniai įvairaus plauko komunistai, iš nelaisvės pabėgę rusų kareiviai bei iš Rusijos atsiųsti parašutininkai.

Partizanų grupę užpuolė vokiečiai tad jų vadas įtarė išdavystę. Nusprendęs, kad tai galėjo padaryti eigučiai davė komandą. Eigulio penkių žmonių šeimą sušaudė.

1944 metais balandžio antrosios naktį, Pirčiupiuose Rūdininkų girios partizanai žiauriai nužudė Vincą J., jo nėsčią žmoną ir dukreles – ketverių metų Marytę bei dviejų metų Danutę.

Kad neišgirstų vokiečiai kurie nuo trobos už 400 metrų buvo pastatę bokštelį ir viską aplinkui stebėjo. Pasirinko būdą. Atėję Verbų sekmadienio naktį, apie pirmą valandą, banditai užėmė trobos galo duris, kuriame gyveno senutė motina, paskui įsibrovė partizanų, liepė jam apsirengti ir išsivedė, o troboje likę išsitraukė peilius. Ryte Pirčiupiuose buvo žiaurus vaizdas: kraujo baloje prie lovos gulėjo subadyta nėsčia Jadvyga, greta – žaizdose dukrelių lavonai. Ant kambario sienų matėsi vaikiškų rankų kruvini atspaudai, – matyt, mergytės mirė neiškart, dar bandė keltis, eiti.

Apie partizanų išsivežtojo Vinco likimą jo brolis Pranas išgirdo jau po karo iš pirčiupiečių. Vincą atvedę į banditų bunkerį. Po kelių valandų tardymo išvedę iš bunkerio, jis vos stovėjęs ant kojų: kūne nelikę veikos vietos, nagai nulupti.

Tuo metu žvalgyba jau buvo pranešusi vadui, kad partizanus išdavęs ne Vincas, bet eigučys Jonas V. Jis suskubo dingti. Todėl vadas iš bunkerio Vincui priskaitė partizanų teismo išteisinamąjį nuosprendį: "Tikra išdaviką žinom, tu nekaltas – gali eiti namo"

Kad Vincas nepaklystų miške, dviem partizabams įsako palydėti. Kiek paėjus iš bazės, vienas jų išsitraukė iš kuprinės kastuvėlį ir liepė kastis duobę. Kai kas

girdėjo Vinco mirties dvi versijas: vieni sako, kad jį netekusį paskutinių jėgų, duobėje užvertė žemėmis gyvą, kiti tvirtina, jog vis dėlto nušovė.

Be abejo, tokį vado sprendimą lėmė lavonai, neturėjo likti ne tik šitų žmogžudžių liudininko Vinco, bet ir visų žinančių ar bent nutuokiančių. Kai po poros dienų Pirčiupiuose žmonės ir Valkininkų klebonas lydėjo Jadvygą ir jos dukreles į Giniunų kapines, karo nusikaltėlių žiaurus vadas įsakęs ant kalnelio pusiaukelėje tarp Pirčiupių ir Dargužių surengti pasalą (skerdynes) sunaikinti visą laidotuvių procesiją. Bet banditai, pavėlavo, pamatė, jog procesija jau Dargužių pareigose nesiryžo šaudyti viso kaimo akivaizdoje ir grįžo atgal. Vadas net pajuodo, išgirdęs juos neįvykdžius įsakymo.

Po karo, toks bausis karo nusikaltėlis, sau ramiai dirbo redakcijoje nepaliestas teisingumo rykštės.

V. V.

KD INTERNACIONALAS

Lietuvių atstovus Italijoje priėmė krikščionių demokratų Internacionalo vicepirmininkas, italas senatorius Angelo Bernassola. Susitikime dalyvavo Italijos lietuvių bendruomenės vicepirmininkas Kazimieras Lazoraitis, buvusi sąžinės belaisvė Nijolė Sadūnaitė, Lietuvos Sąjūdžiui atstovaujanti Laima Pangonytė ir lietuvių pas senatorių atlydėjęs italas krikščionių demokratų veikėjas Andrea Damilano. Krikščionių demokratų Internacionalo vicepirmininkas senatorius Bernassola draugiško ir nuoširdaus pokalbio metu išreiškė Lietuvai solidarumą, pažymėjo, kad Krikščionių demokratų Internacionalas remia lietuvių tautos pastangas įgyvendinti atkurta nepriklausomybę, kuri buvo neteisėtai panaikinta ir pasakė, kad krikščionys demokratai dabar svarsto galimybes morališkai ir politiškai padėti Lietuvai, suteikti jai humanitarinę pagalbą. Senatorius pasakė, jog būtų naudinga, kad Lietuvos krikščionių demokratų atstovas ar atstovai galėtų atvykti į Romą ar kurią kitą Europos sostinę pasitarimams su Krikščionių demokratų Internacionalo įgaliotinais dėl humanitarinės pagalbos teikimo Lietuvai, ir kitais klausimais. Krikščionių demokratų Internacionalas, taip pat Italijos krikščionių demokratų partija trokšta išplėsti ryšius su Lietuvos krikščionimis demokratais.

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 1o and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

MEDICININĖ PAGALBA LIETUVAI

Gegužės 4 d. Lietuvos sveikatos ministras J. Olekas su Lietuvos Medikų Asociacija apeliuoja į pasaulį dėl medicininės pagalbos Lietuvai.

Sovietų ekonominė blokada, aiškina Olekas ir Lietuvos Medikų Asociacijos pirmininkas A. Marcinkevičius, yra iššaukusi krizės stovį Lietuvos gydymo sistemoj. Blokada prasidėjus sumažėjo medicininė pagalba ir reikmenų rezervas. J. Olekas praneša, kad gydytojai yra priversti ribotis greitąja pagalba ir kad insulino ir antibiotikų kiekiai katastrofiškai mažėja. Jo tvirtinimu užkrečiamųjų ligų skaičius kils dėl švirkštų ir kitų medicininių reikmenų stokos.

Lietuvos medikai prašo, kad pasaulis ištiestų savo rankas ir širdis į Lietuvą, parūpinant jai vaistų, reikmenų ir medicininių instrumentų.

Atsiliepiant į prašymą, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos (LKRS) globoje įsisteigė Medicininės pagalbos komitetas, kuriam vadovauja New Yorko Brookdale Hospital Tyrimų skyriaus viršininkas dr. Jonas Gintautas, talkiniant VPA bendrovės pirmininkui Viktorui Pauliui. Komiteto iniciatyvinė grupė gegužės 2 d. LKRS patalpose New Yorke apsvarstė medicininės pagalbos Lietuvai galimybes. Pasitarime dalyvavo: dr. Jonas Gintautas, Jonas Kazickas, Daiva Kazienė, Andrew Akstin ir Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos štabas: kun. Kazimieras Pugevičius, Marijona Skabeikienė, Gintė Damušytė ir Rasa Razgaitienė. Į komiteta įeina ir dr. Daiva Bajoriūnaitė, Sloan Kettering liginės endokrinologė.

Komitetas medicininės pagalbos klausimu tariasi tiesiogiai su Lietuva, tarptautinėm transporto firmom ir su humanitarinėm organizacijom.

AMERIKOS LATVIAI PRIEŠ REFERENDUMĄ

Amerikos Latvių Sąjunga balandžio 2 d. paskelbė memorandumą, kuriame sakoma, kad "Baltijos valstybėse neturėtų būti organizuojami referendumai nepriklausomybės klausimu" dėl šių priežasčių:

1. Jie nereikalingi, nes nepriklausomybės mandatas Baltijos valstybėse bu-

vo patvirtintas 1918-1940 m. Sovietų vyriausybė, vienašališkai panaikinusi jų nepriklausomybę, dabar teisiškai įpareigota ją atstatyti. Baltijos valstybės yra ne nepriklausomybės siekiančios teritorijos, o okupuotos šalys ir jų okupacija reikia užbaigti remiantis tarptautine teise, o ne referendumais. Pabaltiečiai yra neteisėtų veiksmų aukos ir todėl jiems nereikia referendumo atstatyti savo pažeistas teises. Kadangi JAV pripažino Baltijos tautų nepriklausomybę 1922 m. ir nenustojo jos pripažinusi po 1940 m. okupacijos, antro pripažinimo nereikia - JAV raginimas suruošti referendumą prieštarauja JAV politikai.

2. Teisingi, demokratiški referendumai neįmanomi kol sovietų armija ir saugumas tebėra Baltijos šalių teritorijoje. Dabartiniai sovietų armijos veiksmai Lietuvoje rodo, kad Maskva mėgins paveikti balsavimą. Bus labai sunku nustatyti, kas turi teisę balsuoti - sovietų kareiviai, po 1940 m. atsikėlusieji sovietų piliečiai, jų vaikai, ir t.t.

3. Referendumai gali paaštrinti įtampą ir privesti prie konflikto. Debatai apie balsavimo teisę ir pilietybę gali sukiršinti visuomenę ir ją politiškai destabilizuoti - su Maskvos pagalba. Daugelis pabaltiečių referendumus laiko "mirties sprendimais" savo nepriklausomybės viltims. Pyktis ir desperacija gali sukelti pavojingas "ekstremistines" aistras. Jei Lietuva sutiks su referendumu, tai galės įvairyti pleišta tarp jos ir Latvijos su Estija, kurioms būtų daug sunkiau laimėti tokį referendumą.

LENKAI ATSIKAKO VILNIAUS

Lenkijos užsienio reikalų ministras Krzysztof Skubiszewski, lankydamasis Londone, gegužės 10 dieną davė interviu anglų dienraščiui "The Independent" kuriam pasakė, jog Lenkija neturi jokių teritorinių pretenzijų į buvusias rytines sritis.

Ministras pasakė, jog daug lenkų vis dar turi "emocinius prisirišimus" prie rytinių teritorijų, kurios per pakarinį Europos padalinimą tapo Sovietų Sąjungos dalimi. Ligi 1939 m. Lvovas ir Vilnius buvo laikomi kaip dviejų svarbiausių Lenkijos universitetų miestai. Bet tai istorija "Vilnius, - pasakė jis, yra lietuvių miestas, daugiau nebe lenkų miestas".

Atvykęs į Britaniją privataus vizito K. Skubiszewski davė aiškią paramą Lietuvos poslinkiams į nepriklausomybę. Jis pasakė: "Mes remiame Lietuvos apsisprendimą - įskaitant nepriklausomą valstybingumą".

Toliau K. Skubiszewski pasakė, kad jis neseniai priėmė Lietuvos užsienio reikalų ministrą Algirdą Saudargą oficialiai, kaip užsienio reikalų ministrą, ne kaip privatų asmenį, tuo būdu pareiškdamas didesnį pripažinimą negu yra parodysiuos kitos šalys.

Kalbėdamas apie Varšuvos pakta, iš kurio Lenkija neskuba išėiti, K. Skubiszewski pasakė, jog jis numato greitą jo galą. Todėl tos mirties nėra reikalo skatinti.

Londone, balandžio 1 d. vyko pabaltiečių protesto demonstracija prieš sovietų smurtą Lietuvoje.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA
 Vienas iš mūsų ginklų-spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

SOVIETŲ SPAUDOJE PASIŽVALGIUS

Dėmesys Lietuvai

Ilgą laiką Sov. Sąjungos spauda vengė rašyti apie Lietuvą. Visa tai pasikeitė po to, kai Lietuvos kompartija pasiskelbė esanti nepriklausoma. 1989 m. gruodžio 26 d. laidoje "Pravda" išspausdino Gorbačiovo kalbą, pasakytą Sov. Sąjungos kompartijos CK posėdyje, užėmusią ištisus du puslapius.

Savo kalboje Gorbačiovas paskelbė laikinojo Maskvai paklusnaus Lietuvos kompartijos naujo CK vadovų pavardes: M. Burokevičius – kompartijos istorikas, V. Kardanavičius – partinis veikėjas, J. Kuolelis – partinis ideologas ir V. Šved – "Jedinstvos" veikėjas. Jie yra laikomi CK sekretoriais, CK nariais yra V. Antonov, O. Burnenko, Č. Vysockij, J. Gurecka, J. Jermalavičius – "mokslinis" ateistas ir P. Staškūnas.

Štai kelios Gorbačiovo mintys. "Yra supolitinta Katalikų Bendrija, kuria bando naudotis "priešsocialistinės jėgos". (...) "Ne, Lietuva dabar nėra vyžuota. Gal, kai ji įstojo į Sov. Sąjungą, tada dar buvo vyžos". (...) "Man kyla klausimas, kad reikia įnešti į aukštesnę įstatimdarystės instituciją klausimą apie legalią egzistenciją valstybėje tų organizacijų ir politinių judėjimų, kurie veda separatistinę veiklą ir kursto tautinį terorą". (...) "Na, o tai ka ji (perestroika) jau davė – žodžio, kūrybos, iniciatyvos, netgi ir politinėje srityje, laisvę – argi tai dar maža".

Sausio viduryje Toronte viešėjęs žydų disidentas Šaranski pasakė: "Reikalas yra toks, kad jis (Gorbačiovas), kaip lojalus komunistas, nesupranta, jog nėra tokio dalyko kaip trupučiukas laisvės – yra arba tikra laisvė, arba vergija".

Gorbačiovas Lietuvoje

Maskvos dienraščiai "Pravda" ir "Izvestia" daug vietos paskyrė Gorbačiovo vizitui Lietuvoje. Pirmuose puslapiuose buvo įdėtos Gėnseko nuotraukos, pamokslaujancio vilniečiams bei šiauliečiams, braidžiojančio kartu su Brazausku ir žmona Raisa po kolchozo "Bridai" (netoli Šiaulių) kiemą, kalbančio partiniam aktyvui. Šiuoliuose jis buvo pasitiktas su plakatais: "Žemdirbiai be nuo-

savybės – kaimas be ateities". "Laisvė Lietuvai – jums pagarba" ir pan. Neatrodė, kad, nežiūrint didelių pastangų, Gorbačioviui pavyko ką nors įtikinti, jog Lietuvos ateitis Sov. Sąjungos sudėtyje bus šviesesnė.

Paskutinę savo viežėjimo dieną Lietuvoje, sausio 13, Gorbačiovas susitiko Vilniuje su Brazausko pakviestu partiniu aktyvu, sudarytu iš nepriklausomos ir Maskvai pavaldžios kompartijos narių. Šiam įvykiui Maskvos "Pravda" paskyrė sausio 15 d. laidoje keturis su viršum puslapių. Nors pasisakymai buvo atsargūs, tačiau visų mintis buvo ta pati. Ją geriausiai išreiškė Šiaulių rajono pirmasis kompartijos sekretorius V. Sturis: "Didžiausia vertė ir svarbiausia žmogaus šeimos, tautos ir valstybės teisė yra laisvė – laisvė spręsti savo likimą".

Už priklausomybę Maskvai pasisakė – V. Pavlovič, I. Kučerov, V. Šved ir M. Burokevičius. Pastarasis pasakė, kad 1988 m. jis parašė savaitraščiui "Literatūra ir Menas" straipsnį, kuriame išdėstė iki šiol nepasikeitusias savo pažiūras. Štai kelios šio straipsnio ištraukos: "Darbo žmonių gyvybę gynė 14 tūkstančių liaudies gynėjų (stribų J.B.) ir saviginos grupių nariai bei Lietuvos čekistai, kurie nusipelnė pagarbos" (...)

"Klasių kovos įkarštyje buvo deportuota iš Lietuvos 108.362 žmonės. Tai buržuazinių nacionalistinių organizacijų dalyviai, gaujų ryšininkai, jų talkininkai su šeimomis". Burokevičius pasisakė nedalyvavęs trėmimų organizavime.

Niūri tikrovė

Populiarus Sovietų Sąjungos ekonomistas G. Popov, kuris dar "perestroikos" pradžioje skelbė, kad ji nepavyks, jeigu neturės masių paramos ir entuziazmo, tam sukelti jis siūlė padaryti socialinės ir politines reformas. Jo pasiūlymų Gorbačiovas nepriėmė, ir jis kartu su Sacharovu ir Jelcinu atsidūrė opozicijoje. 1969 m. 50-toje žurnalo "Ogoniok" laidoje Popov rašo:

"Labai pablogėjo gyvenimo sąlygos. Rytą eiliniam piliečiui sunku yra išsivalyti dantis, nes parduotuvėse trūksta arba pastos, arba šepetukų tai šio – tai kitko. Jis negali normaliai nusiskusti, muilu nusiprausti. Su moterų kosmetika dar blogiau – ji brangesnė už drabužius. Apie kavą, kai kurios sritys žino tik tai, kad

Petras (didysis) jėga šį gėrimą pylė į gerkles. Iš parduotuvių dingo baldai, šaldytuvai, televizoriai ir skalbimo mašinos. Apie dešrą (apie tai vėliau J.B.) nėra ko ir bekalbėti. Moksleiviai neturi sąsiuvinių, ligonys vaistų. Daugelio pensininkų būklė yra nepakenčiama. (...) Ekonomija, kaip garsi Akakijaus Akakijevičiaus (Gogolio novelės "Milinė" protagonistas, J.B.) Milinė, gali dabar tikrai plyšti, nes ją sutaisyti tiesiog yra neįmanoma".

Apie dešrą

"Sovietskij Sport" sausio 18 d. laidoje rašo, kad šio laikraščio korespondentas bandė Leningrade nusipirkti pusę kilogramo dešros, bet jam jos nepardavė. Pasirodo, kad ją galima gauti tik parodžius pasą su lapu, kuriame yra užregistruoti Leningrado ir jo rajono gyventojai. Taip nusprendė Leningrado sovietas. Kodėl taip yra, laikraštis rašo: "Daug žmonių atvyksta iš kitur nusipirkti mėsos produktų, bet jų mums nepristatė kaimynai iš Baltijos respublikų". Kad Leningrado gyventojams nereikėtų nešiotis pasų, nuo vasario mėn. bus įvestos asmenims 14 metų ir daugiau vizitinės kortelės su fotografija. Su ja bus galima pirkti dešrą, jeigu ji atsiras Leningrado parduotuvėse.

Faktai ir argumentai

Daugiausia prenumeratorių Sov. Sąjungoje, o gal ir visame pasaulyje, turi savaitraštis "Argumenty i fakty". Šis aštuonių puslapių laikraštukas turi apie 33 milijonus prenumeratorių. (1988 m. jų buvo 20 milijonų). Šio savaitraščio straipsniai yra trumpi, be ilgų įžangų, išvadų ir pamokslavimo sovietų piliečiams. Jis neragina pirmame puslapyje visų šalių proletarus vienyti, bet ir negriauna sovietų santvarkos. Jis tik iškelia Gorbačiovo valdžiai nemalonius faktus ir tuo bando negeroves pašalinti.

1989 m. "Argumenty i fakty" paskelbė, kad Maskvos centre yra statomas liuksusinis daugiabutis pastatas, skirtas privilegijuotai partinei nomenklatūrai. Pasipylė pasipiktinimo laišakai ir pastatas buvo perleistas daugiavaikėms šeimoms. Jis pirmas, dar prieš Jakovlevo komisijos praešimą, parašė teisybę apie Molotovo-Ribbentropo paktą, apie badaujančius sovietų pensininkus ir KGB "paslaptis".

Savaitraščio redaktorius V. Starkov praėjusių metų spalio mėn. buvo pakviestas į politbiurą pasiteisinti, bet kompartija jo pašalinti iš redaktoriaus pareigų visgi negalėjo, nes laikraštis nėra partinis leidinys. J.B.

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA
 CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
 MODAS
 Rua Solon, 773 - CEP 01127 - São Paulo - Capital - Fone: 221-6377 - Bom Retiro

MARAJÓ
 AUTO PEÇAS LTDA.
 Peças e Lanternas para todas as marcas de veiculos
 Rua Marina, 330 - B. Campestre
 Sto. André - 09070 - Tel.454-3100

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRIJOS UŽDAVINYS

Lietuva šiandien išgyvena net nuostabių religinį atgimimą. Net buvę komunistai jaunuoliai studijuoja išpažinties sakramento palaimą. Tačiau jaunoji lietuviška visuomenė pasaulyje, nors išaugusi ir subrendusi iš esmės krikščioniškoje kultūroje, tačiau kaip daugelis faktų liudija, yra faktiškai nereliginiai žmonės. Dėl to katalikiškai aktyvūs veikėjai turi įsisąmoninti, kad jie stovi prieš visai naują uždavinį – sužadinti katalikiško tikėjimo dėmesį jaunojoje lietuvių kartoje pasaulyje.

Tam uždaviniui niekas visuomeniškai neatstovauja. Reikia sveikinti, kad lietuvių vyskupo išėivijoje veikla šalia pastoracinių uždavinių yra labiau nukreipta į religinės sąmonės ugdymą skautiškoje lietuvių visuomenėje. Taip pat ateitininkija sėkmingai reiškiasi katalikiško jaunimo auklėjimo srityje. Tačiau anapus šių susikrupavimų yra dar daug lietuviškos visuomenės, kuri yra reikalinga religinio auklėjimo paramos. Pasaulio lietuvių bendruomenė nelaiko savo uždaviniu ugdyti katalikišką tikėjimą.

Turint tai prieš akis, Lietuvių katalikų bendrija stovimet prieš grasinantį uždavinį – apleisti katalikiško tikėjimo atstovavimą lietuviams pasaulio atvirybėje. Pasaulio atvirybė čia yra lemtinga aplinkybė. Toks katalikiškam tikėjimui atstovavimas, kuris nekreipia dėmesio į tai, kad šios visuomenės akademinis jaunimas yra pervestas per beveik visas pažiūras ir idėjines kryptis, kurios priešinasi katalikiškam tikėjimo supratimui, nebūtų pakankamas šio uždavinio supratimas. Lietuviška jaunoji visuomenė nebegyvena šiltadaržio atmosferoje, kurią sudaro vien katalikiška visuomenės aplinka. Pasaulio atvirybė, kurioje mes dabar gyvename, reikalauja iš mūsų pilno reagavimo į katalikiškas problemas, neišskiriant ir to, kad į kai kuriuos katalikų pareiškimus ar įprastines elgesio normas reikia sugebėti pažvelgti vispusiškai.

Gerą aplinkybę naujam katalikiškų problemų statymui sudaro, kad beveik visas pasaulis šiandien yra staiga pamatęs, kad marksizmas idejiškai yra negyvas kūnas. Negana to, yra pagrįsta pažiūra, kad pusantro šimto metų atsto-

vauta socializmo dogma, kuriai ligi šiol beveik niekas nedrįso pasipriešinti, šiandien yra laikoma ne tik neįrodžiusi savo visuomeninio pajėgumo, bet, priešingai, yra įrodžiusi savo beįgybę vadovauti visuomenėms.

Taigi sąmoninga katalikiška visuomenė šiandien stovi prieš uždavinį atstovauti krikščioniškam tikėjimui ne tik prieš naujas sunkenybes, bet ir naujose galimybėse. Taigi šiandien mes stovime prieš gyvą naują uždavinį. Ir lietuvišku požiūriu šis uždavinys yra labai svarbus. Lietuviai visuomenininkai šiandien yra susirūpinę, kaip ir ką daryti, kad lietuviška visuomenė vakarų pasaulyje išliktų gyva pasaulio atvirybėje. Tai yra bendras rūpesnis ne tik biologiniam, bet ir visuomeniniam organizmui. Išsilikimo negalima tikėtis nei kolektyvizme, nei individualizme, tačiau tokiuose asmenyse, kurie sugebės krikščioniškoje religijoje rasti, kas yra gyvatinga kiekvienai visuomenei. Dėl to lietuviškos bendruomenės išlikimas pasaulyje priklausys žymia dalimi nuo to, kiek ji sugebės pasisavinti gyvybę nešančius katalikiško tikėjimo dėsnius.

V. Bagdanavičius

Naujas leidinys

Edita Nazaraitė

ZBIGNIEW BRZEZINSKI KNYGA

"DIDYSIS ŽLUGIMAS"

Collier Macmillan leidykla Kanadoje neseniai išleido 278 puslapių Zbigniew Brzezinski knyga "Didysis žlugimas" (The Great Collapse) apie komunizmo gimimą ir mirtį 20-ajame amžiuje. Jo knyga recenzavo buvęs Kanados dienraščio The Globe and Mail korespondentas Maskvoje Lawrence Martin (The Globe and Mail, 1989 m. rugsėjo 9 d.

Lenkų kilmės amerikietis, eruditas, buvęs valstybinio saugumo patarėjas Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento Jimmy Carter administracijoje. Zbigniew Brzezinski, sausais, bet stipriais akademiškais argumentais remdamasis, paršė gūdžią epitafiją komunizmui. Knygoje išreikšta viltis, kad dvidešimt pirmasis amžius priklausys demokratijai, rašo žurnalistas Martin.

Knygos autorius įtikina, kad visos šalyys, kurios tik eksperimentavo su komunizmu, norom ar nenorom patyrė siaubingą fiasko. Dauguma šiuo metu mėgina krapštytis iš tos bedugnės, imdamos pavyzdžiu kapitalistinį-demokratinį modelį: politinį pliuralizmą bei laisvosios rinkos ekonomiką.

Manoma, kad, vaduojant pasaulį iš kapitalizmo "skurdo", buvo paaukota maždaug 50 milijonų žmonių gyvybių – tokia buvo komunizmo socialinė kaina. Brzezinski rašo: "Komunizmo fenomenas – tai istorinė tragedija. Ją pagimdė nekantrusis idealistas, tikėjęs sukurti žmoniškesnę visuomenę, o tačiau sukūręs tik masinį terorą".

Leninas jau buvo paruošęs kelią stalinizmui, kuris šalį pavertė vienu kalėjimo rūsiu, vėliau stalinizmo bacilos ėmė daugintis ir Rytų Europoje. Gorbačiovo laikais šalis vaduojasi iš šėtoniško stalinizmo padarinių, ir, pasak Gorbačiovo, grįžta prie tikrųjų lenininių idealų.

Žurnalistas Lawrence Martin rašo, kad Brzezinski tarp stalinizmo ir komunizmo deda lygybės ženklą. Jis savo knygoje teigia, kad sistema sukūrė stalinizmą, o ne Stalinas – sistemą. Bet jei ši sistema sukūrė stalinizmą, tai sukūrė ir Gorbačiovą. Lenino teorijose Gorbačiovas išvelgia kitokias mintis, nei rod Stalinas. Būtent Gorbačiovas suteikė vilsą bebalsiams ir, nepaisant kilusių neramumų, jis valdžioje tvirtai tebesilaiko. Net joviškasis Gorbačiovas "socializmas" remiasi decentralizacija ir demokratizacija. Galima ginčytis, nes tai prieštarauja Lenino mokymams, tačiau, atmetus išpūstą komunistinę retoriką, Brzezinski yra teisus, sakydamas, kad komunistų idėjos apie pasaulinę revoliuciją, proletariato diktatūrą ir valstybės išnykimą jau seniai palaidotos.

Vis dėlto gorbačiovinės pertvarkos dėmesio centre – socializmas, kur valstybė tebeturi stiprią jėgą ir kontrolę, idant būtų išvengta vadinamo "darbo žmogaus išnaudojimo". Ar stalinizmo, ar gorbačiovizmo idealai yra arčiau 1917-ųjų metų Lenino idealų – sunku pasakyti, tai galėtų spręsti tik pats Leninas. Tačiau Brzezinski nesieja Gorbačiovo su Leninu, nes jam Leninas – toks pat blogis kaip ir Stalinas.

Brzezinski rašo, kad multimilijoninių imperijų decentralizacija yra ypač pavojinga, nes tokia šalis kaip TSRS po tikrai demokratiškos decentralizacijos gali iš viso nustoti egzistavusi, tuo tarpu kai descentralizuota Kinija ir toliau pasiliks Kinija. Todėl Gorbačioviui bus be galo sunku įgyvendinti savo prieštarigus tikslus, kurių sėkme Brzezinski abejoja, pažymi knygos Didysis žlugimas recenzentas Lawrence Martin.

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Mansaiá, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

KARDINOLO PRAŠYMAS

Jo Prakilnybei TSRS Prezidentui
Michailai Gorbačioviui

Mes, Lietuvos Katalikų episkopatas ir visa dvasininkija, būdami labai artimi savo liaudžiai, giliai jaučiame jos vargus. Mes negalime likti abejingi trūkumams ir kentėjimams, užgriūvantiems visų tautybių paprastuosius žmones – ligonius, senelius, o ypač vaikus ir jų motinas. Todėl me kreipiamės į Jus. Didžiai Gerbiamas Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos Prezidente, su nuoširdžiu prašymu – žmoniškumo ir teisingumo vardu atšaukti ekonomines sankcijas prieš Lietuvą ir patvarkyti, kad galėtų prasidėti lojalus dialogas, skaitantis su mūsų Nepriklausomybe.

Nuoširdžiai Jus gerbiantis
Vincentas kard. Sladkevičius
Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Pirmininkas
Kaunas, 1990.05.17

ŠVENTASIS TĒVAS APIE LIETUVĄ

Lietuvos klausimas turi būti išspręstas dialogo keliu, pažymėjo Popiežius Jonas Paulius II-sis susitikime su žurnalistais drauge su Šventuoju Tėvu keliausiais iš Romos į Meksiką. Pagal nusistovėjusį įprotį apaštalinų kelionių metu lėktuve Popiežius susitinka su jį lydintais spaudos, radijo ir TV atstovais, su jais pasikalba, atsako į klausimus. Kadangi Lietuvos problema dabar yra visuotinio dėmesio centre, vienas žurnalistų paklausė Šventojo Tėvo, ar yra jis susirūpinęs įvykiais Lietuvoje. Jonas Paulius II-sis į tai atsakė: Lietuvos siekiai yra teisingi, bet ji turi užmegzti dialogą, susilaikyti nuo neapgalvotų veiksmų. Maskva, iš savo pusės, privalo pripažinti lietuvių tautos siekių teisėtumą, nes lietuvių ir kitų tautų teisės buvo giliai pažeistos ypatinai Ribbentropo ir Molotovo susitarimu. Manau, tęsė Jonas Paulius II-sis, kad reikia atsižvelgti į du Lietuvos klausimo aspektus: į tautos siekius, kuriuos pateisina praeitis, ir į bendrą tos pasaulio dalies padėtį, būtent, į Sovietų Sąjungoje vykstantį persitvarkymą. Abu dalykus reikia turėti omenyje. Dėl to, kalbėjo Šventasis Tėvas, klausimas turi būti išspręstas dialogo keliu. Manau, kad dabar nėra ki-

tos išties. Dialogas turi remtis visuotinių principų ir tautų teisių pripažinimu. Tautų teisės buvo skaudžiai paliestos Europoje ypač Ribbentropo ir Molotovo susitarimu, pakartojo Šventasis Tėvas. Popiežius, baigdamas, dar pasakė: Taip pat ir Sovietų Sąjungoje vykstanti pertvarka privalo atsižvelgti į tautų lūkesčius ir siekius. Šiuos Popiežiaus pareiškimus Lietuvos klausimu plačiai perteikė pasaulinė spauda.

LIETUVA – NE MAŽYTĖ

Jungtinių Tautų Organizacija 1981 liepos mėn. turėjo 154 narius. Žemiau išvardinti nariai (nepriklausomos valstybės) yra gyventojų skaičiumi (apytikriai 1980 m. duomenys) maždaug Lietuvos dydžio (3.430.000 gyv. 1980 m.) arba už ją mažesni. Pastarųjų yra per 50.

Airija	3.400.000
Albanija	2.730.000
Arabų Emiratų Sąjunga	910.000
Bahamija	240.000
Barainas	375.000
Barbadosas	295.000
Beninas	3.570.000
Butanas	1.300.000
Botsvana	820.000
Centr. Afrikos Respublika	2.300.000
Dominika	80.000
Džibutas	400.000
Ekvatorinė Gvinėja	360.000
Fidži	620.000
Gabonas	585.000
Gambija	600.000
Grenada	100.000
Gvinėja-Bisava	650.000
Gajama	850.000
Honduras	3.690.000
Islandija	230.000
Izraelis	3.880.000
Jamaika	2.250.000
Jemenas, Pietų	1.890.000
Jordanija	3.190.000
Kap. Verdas	330.000
Katuras	220.000
Kipras	630.000
Komorija	365.000
Kongas	1.540.000
Kosta Rika	2.210.000
Kuvaitas	1.370.000
Laosas	3.720.000
Libanas	3.160.000
Lesota	1.340.000

Liberija	1.890.000
Libija	2.980.000
Liuksemburgas	360.000
Maldivija	150.000
Malta	360.000
Mauritanija	1.630.000
Mauricijus	960.000
Mongolija	1.670.000
Naujoji Zelandija	3.200.000
Nikaragva	2.740.000
Norvegija	4.090.000
Omanas	890.000
Panama	1.940.000
Papuos Naujoji Gvinėja	3.080.000
Paragvajus	3.140.000
Samona	160.000
Seyčelės	70.000
Siera Leona	3.270.000
Singapūras	2.390.000
Solomonija	225.000
Somalija	3.650.000
Surinamas	410.000
Svazija	550.000
Šv. Liucija	125.000
Šv. Tomas ir Principas	90.000
Šv. Vincentas ir Grenadinai	120.000
Togo	2.570.000
Trinidadas ir Tobaga	1.170.000
Urugvajus	2.940.000

Nepriklausomos valstybės, 1981 m. vasarą dar neįstojusios į Jungtinių Tautų Organizaciją:

Andora	35.000
Kiributas	60.000
Lichtenšteinas	30.000
Monakas	30.000
Naura	8.500
San Marinas	22.000
Tonga	100.000
Tuvala	7.500
Vanuata	115.000
Vatikanas	1.000

Dauguma čia išvardintų valstybių išvydo pasaulio šviesą pirmą kartą žmonijos istorijoje tik po antro pasaulinio karo. Kas skatino jas siekti nepriklausomybės? Kodėl negali Lietuva būti jų tarpe? Negi lietuvis menkesnis savo tautine savigarba ir sugebėjimais, negu kurios nors šiame sąrašė minimos valstybės pilietis?
LB-T.Ž.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUO MENĖS

solidarumo mokestis
dabar yra Cr\$. 300,00 metams.

Prašome užsimokėti, kas dar neužsimokėjo.
BLB

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

Loanilda Alionis
Sandra Mara G. T. Castro
ADVOGADAS

PRAÇA SANTA HELENA, 81 VILA PRUDENTE
TEL.: 914-4950 SÃO PAULO

MŪSŲ ŽINIOS

DVASINGIEJI KOVOTOJAI KELETAS SEKTINŲ PAVYZDŽIŲ

Visi mes žinome, kad gerų pavyzdžių mokykla yra aukščiausiojo laipsnio mokykla.

Taklus, praktiškas, imituotinas pavyzdys reikalauja ne vien pagyrimo, jį reikalauja pasekimo.

Neveltui romėnų išmintis teigė, kad gražūs žodžiai teisingai jaudina, išjudina, bet pavyzdžiai traukia ir įpareigoja – "Verba movent, exempla trahunt".

Šiom dienom vis daugiau ir daugiau Sanpauliečių brazilų kovoja už Lietuvą. Jie kovoje pasireiškia pavieniai ar kartu su čia gyvenančiais lietuviais.

Ypač kovingi ir gerai organizuoti pasireiškia T.F.P. (Tradição – Família – Propriedade) įtakingos religinės organizacijos nariai.

Apie tuos mūsų bendradarbius – kovotojus, reikia tikėtis, ateityje bus ko gražaus parašyta ir lietuviškoje ir vietinėje plačioje spaudoje.

Šiuo tarpu sustokime prie "Mūsų Lietuvoje" (nr. 20, 1990.V.3) 7-tame puslapyje, parašte "BRAZILAS UŽ LIETUVĄ" tilpusios skiltelės, trumpos taip, bet daug pasakančios ir dar daugiau reikalaujančios.

Ten rašoma portugališkai apie ateinančio sekmadienio (1990.VI.10) 10,30 val. iškilmingas Mišias už Lietuvą São Paulo didingoje katedroje, kur kviečiami lietuviai gausiai dalyvauti.

Kas rašo ir kviečia lietuvius ir vietinius į pamaldas Katedroje – jis nėra lietuvis.

Pe. Primo, Bertiogos pajūrio kurortinio miestelio klebonas, laikys ir jis pats, Šv. Mišias už Lietuvą, taip pat birželio 10 dieną, ten pat Bertiogoj. Pamaldas laikys, prašomas mūsų veikliojo patrioto p. Antano Augustaičio. Be to, Pe. Primo, tarp kitko, labai jaudinančiai ir kalba ir rašo apie Lietuvą, "visuomet tarp Kryžiaus ir Ugnies viltingai bekovojančios".

Vertas mūsų padėkos ir pagarbos tas kitatautis kunigas, bet nemažiau vertas padėkos ir įvertinimo, bei jo pavyzdžio

pasekimo yra mūsų tautietis p. Antanas Augustaitis. Jis yra veikėjas, poetas, o dar ir dailininkas. Jis daug kur reiškiasi ir Šv. Kazimiero parapijos šventėse ir "ML" savaitraščiui nuoširdžiai talkininkauja. Jis, taip pat, savais kūriniiais ir užrašais dažnai papuošia, jau ir taip šaunią, Sąjungos-Aliança salę.

Talentingasis pensininkas p. Augustaitis pastoviai gyvena Vila Formosa baire, S.P. Jis moka priėti ir prie savo vietinės parapijos kunigų ir kur būdamas ar pravažiuodamas ieško talkininkų Lietuvai.

Spontaniškai kyla mintis ir viltis, kad ir kituose Brazilijos miestuose atsiras Pamaldų už Lietuvą, dėka ten gyvenančių mūsų patriotų tautiečių pasidarbavimo.

Dabartinis momentas yra labai palankus bet kokiai mūsų patriotinei iniciatyvai, tačiau Šv. Mišios ir kunigo pasisakymas už Lietuvą per pamaldas, yra gal viena taikliausiųjų iniciatyvų. Tuo atveju pats Dangus kovoja su mumis.

KPU

MINISTRĖ KAZIMIERA PRUNSKIENĖ SVEIKINA BRAZILIJOS LIETUVIUS

Šiuos linkėjimus Lietuvos ministerė p. Kazimiera Prunskienė, perdavė Beatricei Bacevičiūtei Kosek, būdama Vokietijoje.

*Linkėjimai
Brazilijai,
kurioje buvau
1978 m. ir tikiu dar kartą nuvykti.
Kazimiera Prunskienė
1990.05.12*

Linkėjimai Brazilijai, kurioje buvau
1978 m. ir tikiu dar kartą nuvykti.

Kazimiera Prunskienė
1990.05.12

LIETUVIŠKAS LIPINĖLIS – LIETUVIAI DRAUGAI

Apie malonų sutapimą tarp lietuviškų lipinėlių vartojimą iš Rio rašo viena ML-vos skaitytoja ir Lietuvių kalbos kurso mokinė.

Rio, 30/5/90

Caro Pe. Pedrinho,

Como vai? Espero que tudo esteja bem por aí. Muito trabalho com a independência da Lituânia? Eu, de minha parte, consegui preencher quatro folhas com assinaturas e mandei para o Palácio do Planalto. Quase todo mundo assinou com entusiasmo, só recebi três recusas. Uma delas, imagine, foi de um senhor que ficou muito bravo, dizendo que só assinaria algum papel se fosse em favor da unidade da União Soviética. Tem gosto para tudo, não é?

Hoje aconteceu uma coisa interessante: parei o carro na rua e fui fazer compras. Quando voltei encontrei um bilheteinho colocado no limpador de parabrisas escrito em lituano: tinha um número de telefone e dizia: "somos lituanos e moramos aqui. Comunique-se conosco". Logo ao chegar em casa telefonei para o tal número e falei com o casal de lituanos. Vamos almoçar juntos amanhã. Eles moram nos Estados Unidos e estão passando um ano aqui no Rio. Viram o adesivo sobre a Lituânia colado no vidro do meu carro e resolveram escrever o tal bilheteinho. Não é legal? Ela já esteve na Lituânia há pouco tempo e estou curiosa para ouvir tudo o que ela tem a dizer.

Com esta carta estou mandando o cheque referente a assinatura do jornal lituano. Estou mandando também o comprovante de pagamento da fita cassete sobre danças lituanas. Como o Sr. não tinha certeza de ter recebido e eu não lebrava da data exata, procurei até encontrar, assim fica tudo certinho.

Lamento não ter tempo de voltar a estudar lituano por enquanto, mas o pouquinho que aprendi serviu para entender o bñhete deixado no meu carro. Fiquei super orgulhosa. Bom, um abraço e sempre que o Sr. tiver algo que eu possa ajudar com relação à independência da Lituânia mande, que farei com prazer.

Eliana

KALBEK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

UŽ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ IR SPAUDĄ LIETUVIAI TIEK DAUG KOVOJO IR KENTĖJO. DABAR LIETUVIŠKĄ KNYGĄ STOVI IR DULKA KIOSKŲ LENTYNOSE, LAUKDAMA KOL KAS JĄ NUPIRKS.

MŪSŲ ŽINIOS

SVEČIAI IŠ LIETUVOS

Prieš porą savaitių iš Vilniaus, per Buenos Aires, atvyko du broliai daktarai, kardiologijos chirurgai Rimas ir Algis Marcinkevičiai. Jie Rio de Janeiro mieste dalyvavo tarptautiniame kardiologų ir organų pervedimo kongrese. Rio juos globojo Aleksandras Valavičius. S. Paulė yra taip pat apsisotę pas Janiną ir Henriką Valavičius.

Trumpos viešnagės metu Sanpaule, jie aplankė Šv. Juozapo bažnyčią, susitiko su klebonu kun. Juozu Šeškevičium, pamatė Šv. Kazimiero parapijos spaustuvės įrengimus ir pasiėmė kelis mūsų spausdinius. Birželio 11 d., per Buenos Aires, grįžta Lietuvon.

Jaunieji daktarai-specialistai aktyviai dalyvauja Lietuvos laisvinimo darbe ir atkurtose katalikiškose organizacijose.

MANIFESTACIJOS UŽ LIETUVOS BYLA

TFP/Tradição, Família, Propriedade/ organizacijų federacija surengė didingą parašų rinkimo vaju Lietuvos laisvei paremti. Demonstracijos buvo labai gerai organizuotos svarbesniuose miesto punktuose. Organizacijos uniformuoti nariai, su vėliavom ir megafonais patraukė praeivių dėmesį su obalsiais "LAISVĖ LIETUVAI", dalino jų atspausdintą atsišaukimą, kuriame aprašoma Lietuvos istorija ir dabartinė padėtis, ir rinko parašus. Demonstracijų valandos būdavo nuo 11 val. ryto iki 5 vakaro. Per pirmą dieną buvo surinkta 30.000 parašų. Organizacijos tikslas yra surinkti du milijonus parašų.

Šios organizacijos vaju Lietuvos Nepriklausomybės labui yra vykdomas ne tik Brazilijoje, bet ir kituose kraštuose.

TFP organizacijų federacija yra griežtai antikomunistinių nusiteikimų ir gina krikščioniškąsias tradicijas bei vertybes.

PIRMOSIOS KREKŽDĖS

Jaų gauta pirmosios aukos: L.K.Šv. Juozapo Bendruomenė – 1.000 dol., K.J.Š. 1.000 dol., Brazilijos Lietuvių Bendruomenė 25.000,00 kruzeirų, Vytautas Petras Bareišis 4.000,00 kruzeirų Vytautas Vosylius 1.000,00 kruzeirų, Dagmar Velloso Betgler 5.000,00 kruzeirų.

Visiems aukotojams Lietuvos vardu nuoširdus aciū,

Komisija

KITOS AUKOS LIETUVAI

Seselės Pranciškietės Cr. 50.000,00
Emilija Bendoraitienė 10.000,00
Severa Petrokaitė 5.000,00

BIRŽELIO 10 D.

Brazilų tautos ir São Paulo Arkivyskupijos

Maldos diena už Lietuvą

BUS S. PAULO KATEDROJ – PRAÇA DA SÉ.

10:30 VAL. IŠKILMINGOS MIŠIOS

GIEDOS R.L.K. BENDRUOMENĖS CHORAS

Parodykim pasauliui, kad LIETUVA GYVA.
Pasakykim pasauliui, ko LIETUVA NORI.

Dalyvaukime visi. Kas gali – tautiniais rūbais.

PADĖKIME LIETUVAI

Susidarė sąlygos Lietuvos gyventojams sušukti pasauliui, kad ši Sovietų Sąjungos pavergta šalis per penkiasdešimt lūkesčių metų norėjo ir nori atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Seniai sapnuota, svajota ir tiek daug skausmo ir kančių patyrusi tauta galų gale pareikalavo savo teisės į laisvę ir nepriklausomybės atstatymą, kuri buvo smurto užgniaužta imperinės Sovietų Sąjungos armijos.

Iš visų Sovietų Sąjungos respublikų Lietuva pati pirmoji atsiskiria nuo Kremliaus ir kreipiasi į pasaulį pripažinimo tai, kas jau buvo turėta prieš Hitlerio-Stalino padarytą gėdingą suokalbi. Jei Maskva turės jėgų ji užgniaužti ir pasaulis tai leis, pati istorija prikals juos prie gėdos stulpo jų pačių išjuokai,

Reikia pradėti kurti naują gyvenimą. Laisvą ir nepriklausomą. Kremliaus uždėta blokada sukelia rūpesčių. Blokados sukelta nuostolių suma kyla. Lietuvos premjėrės vizita Vakaruose nesusilaukė lauktų vaisių – grįžo tuščiomis. Tapo aišku, kad Vakarų valstybių vyriausybės nėra pasirengusios aukoti nė vieno dolerio, kronos ar markės dėl politinių sumetimų, o siūlo pirkti naftą, dujas iš privačių kompanijų už turėtamą valiutą.

Prieiname prie to, kad reikia steigti blokados fondą. Aukos paprasti žmonės, organizacijos ir iš tu pačių Vakarų valstybių priešingi blokadai nusistatę ir Lietuvą užjaučiantieji draugai.

Tad visi į darbą, mieli tautiečiai. Padėkime Lietuvai. Vyturys

VENDE-SE
ZODYNAS
DICIONARIO
PORTUGUÊS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÊS
Na paroquia São Casimiro
Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

KOMISIJA – PAGALBA LIETUVAI

(COMISSÃO AJUDA PARA LITUÂNIA)

Š. m. gegužės mėnesio 25 dieną susirinkime, įvykusiame Vila Zelinos Klebonijoje, buvo sudaryta komisija organizuoti materialinę pagalbą Lietuvai.

Komisiją sudaro: Brazilijos Lietuvių Bendruomenės atstovas – Adilsonas Puodžiūnas, Brazilijos Lietuvių Sąjungos (Aliança) – Vytautas Tumas, L.K. Šv. Juozapo Bendruomenės – kun. Juozas Šeškevičius, Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Flavijus Bacevičius, L.K.B. Choro – Viktoras Tatarūnas, L.K.Moterų Draugijos – Angelina Tatarūnienė, Mečys Paleckis ir Marija Elena Aleknavičiūtė. Posėdyje dalyvavo B.L Bendruomenės pirmininkas inž. Gražvydas Bačelis. Komisija palieka atvira bet kuriam lietuviškam vienetui, kuris norėtų savo atstovu komisiją papildyti, taip privačiam asmeniui, norinčiam savo talka prie komisijos darbo prisidėti.

Komisijos pirmininkas – kun. Juozas Šeškevičius, išdininkas Adilsonas Puodžiūnas, sekretorius – Flavijus Bacevičius.

Komisijos posėdžiai yra atviri, gali dalyvauti visi besidomintieji. Sekantis posėdis įvyks birželio mėn. 8 dieną (penktadienį) 20 val. V. Zelinos klebonijoje. Komisija kreipiasi į visus lietuvius prašydama aukoti Lietuvai. Kiekvienas lietuvis yra prašomas skirti Lietuvai vieno mėnesio atlyginimą (ar pajamas) įmokant iš karto ar ratomis (parcelado). Aukas galima įteikti bet kuriam komisijos nariui, ar Vila Zelinos klebonijoje, ar padėti į Banką UNIBANCO, agėncia Vila Zelina Nr. 136, numero da conta corrente Nr.110. 122-1. Čekius rašyti "Comunidade Lituano-Brasileira" vardu. Komisijos adresas: Rua Inácio 671 CEP.03142 Vila Zelina, São Paulo - SP. – Tel.63-5975.

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V
ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ

MUSU LIETUVA

suplemento

NR 31 (272)

ML EM SUPLEMENTO

A voz da Lituânia, até há pouco tempo apagada e abafada, fez-se ouvir recentemente no âmbito internacional. Até agora quase exclusivamente no setor político; e mais pela boca - ou pena - alheia. Pois, até agora, está coagida a pensar na sua sobrevivência simplesmente.

Já antes tinha programadas várias manifestações artístico-culturais, tais como o Congresso da Cultura Lituana em Vilnius, o Forum dos Jornalistas Lituanos do mundo, a Semana do Canto e Danças Folclóricas lituanas, uma Olimpíada Esportiva Lituana e outras manifestações, com a participação e encontros na terra das origens de lituanos espalhados pelo mundo.

No momento, porém, muitas destas manifestações estão suspensas, "congeladas".

É, porém, para aqueles que têm a sorte de viver em terras de plena liberdade, mais um motivo para se mexer, sentir, atuar, se manifestar ...

Por isso aqui, na América Latina, está em vista o Congresso da Juventude Lituana da AL, com manifestações na Argentina, Uruguai e Brasil e participação dos representantes de outros países: Europa, EUA, Canadá, Austrália. Para isso é preciso se comunicar, propagar, divulgar. Divulgar a programação, as atividades. Divulgar também história, literatura, arte, cultura, costumes, tradições lituanas, numa palavra - a lituanidade.

Se comunicar e divulgar entre os membros da Comunidade Lituana de várias Países; e sair dos limites dela. E abrir espaço para muitos que gostariam, podem e querem colaborar, para descobrir e desvendar tantos aspectos da lituanidade, desconhecidos a nós mesmos. E acolher tantos amigos da Lituânia e da lituanidade, que gostariam de se manifestar.

Eis aqui uma "tribuna livre": o SUPLEMENTO do MUSU LIETUVA.

Fr. Gavėnas

"O acaso tem suas mágicas, a necessidade não"

(M.K.)

Em seu livro "A Insustentável Leveza do Ser", Milan Kundera questiona, através do protagonista Tomas, o dilema de possuímos apenas uma vida e de não podermos "compará-la com as vidas anteriores nem corrigi-la nas vidas posteriores". Tomas não sabia se o melhor "seria ficar com Teresa ou continuar sozinho", pois "tudo é vivido pela primeira vez e sem preparação. Como se um ator entrasse em cena sem nunca ter ensaiado." Mas, uma vez em cena e as cortinas abertas, é preciso fazer sempre algo, decidir-se por um ou outro caminho, enveredar o enredo da vida por aqui ou por ali. No romance, Tomas ficou com Teresa: "Muss es sein?" Ja, "es muss sein".

Tão bela e não menos difícil de que a vida das personagens do tcheco Kundera parece ter sido (parece ser ainda) a vida de Dona Halina Mosinskiene e de seu marido, Sr. Algirdas Mosinskis que, em 1941, durante a ocupação nazista, escolheram arriscar as próprias vidas para salvar outras vidas. O casal, que morava em Kaunas na época da Segunda Guerra, conseguiu abrigar judeus refugiados: "Quando a gente vê tanta desgraça, tem de ajudar, sem pensar em mais nada (...)" - declarou Dona Halina para uma jornalista do Jornal da Tarde.

O casal foi, mais uma vez, homenageado pela Comunidade Judaica e, em breve, receberá a visita de agradecimento do rabino Norton Rosenthal, da Fundação Judaica pelo Salvadores Cristãos.

Gostaríamos de dividir entre a obra de Kundera e o casal Mosinskis o comentário que o livro recebeu do Time Magazine: "Um triunfo da inteligência sobre a amargura, da esperança sobre o desespero".

Maio/90

Texto: Belkiss Jasinevičius Rabello

Revisão: Helena Uzeda e Clóvis Uzeda

ALDONA VALAVIČIUS: UMA MULHER ATIVA

A Lituânia atual, o Museu Lituano, a Exposição dos Imigrantes: Tudo isso está intimamente ligado à lituana Dona Alda.

Aldona Valavičius, a Dona Alda, é a primeira pessoa que vem à mente de toda a colônia lituana, quando se fala em Exposição dos Imigrantes. Incansável na organização da mostra lituana, desde a primeira Feira dos Imigrantes, ainda na Galeria Prestes Maia; há oito anos a dirige com êxito, no "stand" da Lituânia, já no Pavilhão da Bienal, no Parque Ibirapuera. Atribui o sucesso aos jovens participantes da equipe - "Sem vocês não sou nada aqui." - costuma dizer a seus jovens auxiliares.

Este ano, por sérios problemas de saúde, Dona Alda trabalhará menos. Porém, não desistirá; coordenará e acompanhará tudo. A exposição terá recortes de jornais de vários países (Holanda, Suécia, E.U.A., Itália, Brasil, etc) sobre a independência da Lituânia, por ela selecionados; já que Dona Alda não poderia deixar de participar em um ano tão decisivo para a Lituânia.

Há um ano atrás, quando o movimento pró-independência na Lituânia começava a ganhar grandes proporções, Dona Alda não vacilou. Conversou com o Coronel Barcelos, coordenador da Feira dos Imigrantes, solicitando pudesse a Lituânia "transgredir" as normas do evento, que proibem manifestações políticas explícitas. Levando em conta que o momento exigia uma participação efetiva da colônia, o Coronel Barcelos aceitou as condições propostas por ela. E, assim, a Lituânia acabou tendo um "stand" muito pró-independência, dentro de um clima otimista, naquela exposição.

Certa vez, Dona Alda, em uma comemoração na Sajunga, fez um pequeno comentário a respeito da situação da Lituânia: "Comparada com a Rússia, a Lituânia é uma pulga e a Rússia, um urso! Contudo, vai vir um dia em que esta pulga vai cutucar tanto este urso, que ele terá que se mexer para se coçar." Ela sabe que este dia já chegou e é com muito otimismo que vê o futuro da Lituânia. Dona Alda analisa a situação dos países Bálticos e afirma que só a Lituânia poderia desencadear um processo de separação da URSS com apoio quase total interno. (a Lituânia tem cerca de 80% de lituanos étnicos; porcentagem muito maior que as correspondentes aos estonianos e letões). Ademais, dispões de organização interna consideravelmente desenvolvida e aguardou o surgimento de um espaço real, com a "glasnost". Dona Alda exemplifica por episódio que presenciou na própria Lituânia. Certo dia foi marcado um comício, sem aviso prévio às autoridades soviéticas responsáveis, como a lei exigia. Com isso, no horário e local marcados, se encontrava um enorme grupo de soldados atentos. Ao invés de qualquer ataque, os organizadores do comício resolveram agradecer ao Exército Soviético "que veio para evitar qualquer distúrbio na manifestação". O comício foi

realizado e com o uso de sensibilidade política e estratégia pacífica, a Lituânia pôde avançar o seu processo de independência.

Animada com a atualidade dos fatos, Dona Alda começa a planejar, e sem demora, um novo projeto já cogitado anteriormente por ela e por outros componentes da Sajunga: o Museu Lituano. Tudo terá início, assim que se encerrar a Feira dos Imigrantes deste ano; provisoriamente se usando dependência da Sajunga, uma sala atrás do palco. A idéia é reunir um número grande de objetos da cultura e da história da Lituânia e dos lituanos do Brasil.

E assim continua Aldona Valavičius, uma mulher ativa e atenta a tudo o que possa ajudar seu país de origem. Diz que muito do que faz hoje pela colônia se deve ao marido Jonas. Este veio ao Brasil quando tinha apenas pouco mais de 20 anos, tendo a imagem de uma Lituânia livre que conheceu; ao passo que Dona Alda para aqui veio com apenas 4 anos. A partir do casamento, aquela pontinha de patriotismo, que estava escondida nas lembranças, muitas vezes inconscientes da infância, ressurgiu e se engrandeceu, nesta mulher que sempre dirá com muito orgulho: "SOU LITUANA".
 Texto: Luis Cláudio Indriunas
 Revisão: Helena Uzeda e Clóvis Uzeda

ML suplemento

FICHA TÉCNICA

DIAGRAMAÇÃO E TITULAÇÃO: Antanas Silickas
 ILUSTRAÇÃO: Janete Zizas
 DIGITAÇÃO: Maristela Aldonia Žutautas
 EDIÇÃO: Belkiss Jasinevičius Rabello

Aulas e Encomendas

LAIS ARTESA

Telefone: 272-5098

Pintura em Porcelana fina, Poliéster, Vidro, Tecido,
 Seda, Tela, Paines para Interiores, etc.

GODUS O GULOSO

Godus šuo

Numa bela manhã, durante um passeio pelo campo, Godus encontrou um lindo osso. Satisfeito com o achado, agarrou o osso e correu à procura de uma moita para nela saboreá-lo. Mas as moitas ficavam na outra margem do riozinho e Godus precisava atravessá-lo por uma pequena ponte de madeira.

Šuo, radęs kasnį, nudžiugęs nusitvėrė jį ir bėga į krūmus gardžiai pasisotinti. Krūmai buvo už upelio, ir šuniui reikėjo lieptu per upelį bėgti.

Enquanto atravessava a ponte, viu a sua própria sombra refletida nas águas do rio e pensou que estava vendo um outro cachorrinho carregando um outro belo osso. Beeidamas lieptu, pamatė upėje savo šešėli ir tarė, kad vandeny kitas šuo mėsa nešas.

Então ...

Godus pulou dentro do riozinho para tirar o osso do outro cachorrinho; pois queria ficar com os dois ossos para si. Soko jis ant kito šuns mėsos išveržti bet vandeny jokio šuns nebuvo.

Somente então, Godus percebeu que havia perdido o seu lindo osso, que acabava de afundar dentro do riozinho.

Tuo tarpu ir jos mėsa vandeniui nuplaukė. Ir liko šuo be mėsos.

QUEM

TUDO

QUER,

NADA **T**EM **!**

Godus visuomet ir savo netenka.

título do original: Godus Šuo

Ksaveras Sakalauskas - Vanagėlis

Dailininkas Kestutis Kasparavičius

"Vyturys" - Vilnius - 1989

Tradução: Maristela Aldonia Žutautas
Ilustração e Arte Final: Estanislau Victor Žutautas
Revisão: Belkiss Jasinevičius Rabello

